

Kett-pedagógia képzéssorozat indult a nagyváradai Posticumban

Közösséget teremtő pedagógia

Országos Kett-pedagógia képzéssorozat vette kezdetét 2018. július 16-20. között a nagyváradai Posticum Keresztény Kulturális Központban. A képzéssorozat, amelyet 30 román és 30 magyar vallásánár, szociális munkás, lelkipásztorkodás területén dolgozó szakember és katolikus óvodapedagógus részvételével tartanak, két és fél éves projekt keretében valósul meg, amely az egész ország területét lefedi.

Módszertani szemléletváltás

■ A két és fél éves nemzetközi továbbképzési projekt a Nagyváradai Posticum Movementu Iuventutis Christianae Egyesület és a Nagyváradai Római Katolikus Püspökség együttműködéséből született. A Posticum püspöki támogatással pályázatot nyújtott be a Németországi Püspöki Konferencia közép- és kelet-európai országokat támogató szervezetéhez, a Renovabis-hoz egy Kett-pedagógiában való szisztematikus továbbképzés szervezése céljából. A pályázatot március folyamán a német szervezet kuratóriuma pozitívan bírálta el. A projekt támogatásához jelentős összeggel járul hozzá az Augsburgi Püspökség pasztorális irodájának világegyházért felelős részlege. A képzéssorozat futamideje: 2018. január 1-2020. december 31.

A Kett-pedagógiában való továbbképzés célja a szemléletváltás támogatása a hitoktatás és katolikus pedagógia területén. A projekt azon erőfeszítések közé tartozik, amelyek segíteni próbálnak abban, hogy a hittan a klasszikus iskolai tanórak keretei között maradván belsőleg újuljon meg. A tanterv változása és az új tankönyvek mellett a módszertani megújulás is kitűzött cél. Az új koncepció célja az, hogy a gyereket az egyházi élet és hagyomány egészébe vezesse be, amelynek legfontosabb megnyilvánulásai a liturgikus ünneplés és az egyházi közösségi életben való részvétel, az imaélet fejlesztése, a szociális érzékenyítés, az imádságos életre és a kapcsolatok, érzelmek keresztény kultúrájára való nevelés. Ez a

A megnyilvánulásokat tárgyi eszközök által segített pedagógiai eljárások szabályozzák és terelik mederbe.

szemlélet alapvetően nem a tudásra, hanem a vallási kompetenciák kialakítására, a vallási dimenzió életbe való konkrét beépítésére törekszik.

A Kett-pedagógia

■ A padlóképekkel dolgozó nevelési Kett-„módszer” ezt a szemléletet támogató reformpedagógia. A Kett-pedagógia az 1970-es években indult útjára Bajorországban Franz Kett és Esther Kaufmann kezdeményezésére. A Kett-pedagógia főként a Mellersdorfi Szegény Ferences Nővérek székelyudvarhelyi óvodája, és különösen Nagy Enikő, M. Kriszta nővér sokrétű óvónői és oktatói tevékenysége révén már húsz éve jelen van Erdélyben. Úttörő munkájával e projektet is megalapozta.

A romániai képzési projekt három romániai és egy magyarországi partner együttműködésével valósul meg. A Posticum romániai partnerei a Iași-i Római Katolikus Püspökség Katekétikai Irodája, a bukaresti Spiru Haret Egyetem Brassóba kihelyezett Pszichológia és Neveléstudományok Kara, illetve a csíkszeredai Pro Educatione Tanulmányi és Felnőttképzési Hálózat. A projektben közreműködik a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola MTA által támogatott Fügefá Műhely programja is.

A képzések a németországi Kett Pedagógiai Intézettel együttműködésben, annak képzési struktúráját követve zajlanak majd. Az öt-öt képzésből álló sorozat alapozó kurzussal indult, majd négyrészes multiplikátorképzéssel fog folytatódni. Az oktatókat a Kett Pedagógiai Intézet biztosítja, és Csehországból, Németországból, Ausztriából, Olaszországból és Svájcban

A Kett-pedagógiában való továbbképzés célja a szemléletváltás támogatása a hitoktatás területén.

érkeznek majd. A magyar nyelvű csoportképzését a cseh fiókintézet két vezetője, dr. P. Tomáš Cyril Havel és dr. Eva Muroňová biztosítja. A képzések mellett a résztvevők számára honlap is fog indulni ősztől. A projekt anyanyelvre fordított oktatási anyagokat, a pedagógiában használatos magyar és román zenei adaptációkat és két-két külföldi ösztöndíjat is biztosít részvételt támogató rendszerben szemináriumvezetői kiképzés céljából. A kurzus résztvevői a németországi Kett-intézet által elismert multiplikatori oklevélhez juthatnak, ha az intézet megszabta feltételeknek eleget tesznek.

Alapozó kurzus Nagyváradon

■ Július 16-20. között zajlott a nagyváradai Posticum Keresztény Kulturális Központban a Kett-projekt első képzése, a magyar csoport számára tartott alapozó kurzus.

A Kett-pedagógiában eddig tartott képzések bemutató jelleggel bírtak. A bemutató jellegű „tematikus” kurzusok kedvet ébresztettek a Kett-pedagógia iránt. A most kezdődő szisztematikus képzések és az azok közötti, osztályteremben folytatott gyakorlat ezen látásmód elméleti megalapozását és konkrét begyakorlását célozzák. Nem lehet Kett-módszer „alkalmazni” anélkül, hogy megértsük a pedagógiai tevékenység és eljárások alapvető célkitűzéseit, az általuk fejleszteni kívánt általános és sajátos kompetenciákat. Ezek nélkül a Kett-pedagógia egy sajátos szemléletmód szisztematikus módszere silányodik, és ez elkerülendő, mert elveszti a lényegét.

A képzés fő hozadéka épp ennek megértése volt. Az ötnapos, intenzív kurzus során a Kett-pedagógia alapelemeit sajátította el a harminc résztvevő. Nemcsak

elméleti képzés zajlott, hanem az alapfogalmakhoz kapcsolódó eljárásokat is bemutatták, sőt, csoportmunkák is voltak, amelyek során alkotómunkára is adódott lehetőség. A csoportmunkák megbeszélései során a résztvevők által tervezett foglalkozáselemeket az „eredetivel” hasonlították össze. A nagyváradai képzés július 16-án, hétfőn Kiss Albert egyházmegyei tanfelügyelő és P. Tomas Cyril Havel által celebrált szentmisével kezdődött, amely után a főcelebráns köszöntötte a jelenlevőket a maga és a programot támogató Böcskei László nagyváradai megyés püspök nevében, aki nem tudott jelen lenni. A megnyitó és előzetes eligazítás után kezdődhetett a megismerés egyhetes kalandja, a Kett-pedagógia alapfogalmainak és eljárásainak megismerése.

Az alapozó kurzus során a résztvevők főként a Kett-foglalkozások első és legalapvetőbb mozzanatával foglalkoztak, amely biztosítja a tanóra keretét: a gyerekközösség megteremtése, amely szükséges ahhoz, hogy aztán ugyanez a közösség egy központi téma felé forduljon, és a téma egy közös alkotófolyamat keretében feldolgozhatóvá váljék. Ez a lépés két kulcsszóval tehető érthetővé. Az első az ittlét pedagógiája: annak tudatosítása, hogy én itt vagyok és te is itt vagy. Innen egy lépés az, hogy én és te egymás számára és együttesen vagyunk itt, egy nagy közösségben. Az ittlét öröme és a személyes kapcsolatfelvétel, ennek hosszas gyakorlása megteremtí a vallásos nevelés két legalapvetőbb feltételét: a gyerekek megtanul a jelenben lenni és örülni az élet ajándékainak, ezzel egyszerre pedig megtanulja azt, hogy énné a te-vel való kapcsolatban válik, a másik szeme és szíve, nagyra értékelő magatartása tükrében érik emberré, lép ki az anonimitásból. Itt történik meg Isten te-ként való érzékelésének megalapozása és jelenlétének megsejdtése. E két kompetencia kialakítására és erősítésére számos eljárást láthattak.

Oktatók szerepe az új módszerben

■ Az oktatók rávilágítottak a tanári szerep alapvető másságára ebben a pedagógiában. A klasszikus, frontális oktatásban az oktatott csoport kapcsolatrendszerének fókuszpontja a tanár személyisége. Feléje irányul a figyelem és nála van a tudás. A Kett-pedagógiában azonban a gyerekek közötti kapcsolatokra helyeződik át a hangsúly. A kapcsolatrendszernek pontosan annyi fókuszpontja lesz, ahányan a csoportban vannak, és lényeges az, hogy mindenki meg tudjon nyilvánulni. A tanár kísérőként van jelen a csoportban. A megnyilvánulásokat tárgyi eszközök által segített pedagógiai eljárások szabályozzák és terelik mederbe. A tárgyi eszköz szimbólum vagy apropó, amelynek kapcsán beindul a személyes állapot, hangoltság kimondása, a te felé fordulás és a folyamatos interakció. A másik fontos szempont a tér személyes kapcsolatrendszernek alárendelt kialakítása: a körben ülés, az üres középpont, amely felé az én-te-mi itt vagyunk folyamat végén a figyelem irányul, és amelyet meg fog tölteni a padlóképen testet öltő én, te és közösség, élet egy téma kapcsán.

Ugyanilyen fontos volt a tárgyi eszközök szerepére vonatkozó tisztázás is a képzés során. Nem a tárgyi eszköz a fontos, hanem a gyerek azzal kapcsolatosan megfogalmazott lelkiállapota, emlékei, vagyis a személye és ennek megnyilvánulása. A résztvevők rácsodálkoztak arra, hogyan lehet elővárásolni az egyéniséget röpke negyedóra alatt mindenkiből, ráadásul úgy, hogy a választott tárgy, tevékenységforma már eleve a központi téma felé mutat, abba csalogatja-vonja be észrevétlenül a gyerekeket.

A hangulatos reggeli imák és az ezt követő, minden reggel lefolytatott kiértékelő körök során szinte tapintható volt, hogyan nyílik rá a résztvevők lelki szeme arra, hogy mit is jelent Kett-pedagógusnak lenni.

Természetesen nem csak technikai jellegű képzést és elméletet kaptak a jelenlévők. Alapvető, Kett-pedagógiában lényegesnek számító témákat is feldolgoztak: itt vagyok, nevem van, arcom van, saját helyem van a világban, a lényem középpontja a szív. A képzés során érthetővé vált,

... a csoda bennem van, lényem legmélyén hordozom.

...a tanár a Kett-pedagógia révén képes emberileg újra fölfedezni magát, örülni a saját és embertársa létének, és arra rácsodálkozni, megérezni annak ajándék jellegét, majd továbbajándékozni azt, amit megélt.

hogy ezen foglalkozások célja elsőrendű: olyan kompetenciákat alakít ki, amelyek nélkül nincs vallásos nevelés. Igaz, hogy a vallási általános műveltség megszereshető a fentiek nélkül is, az is, hogy szerencsés esetben a gyerek megtanulhatja az imákat, énekeket, a mise rendjét, az ünnepköröket. Ám tudatos döntést hite mellett aligha fog hozni, ha az élethez szükséges alapkompenciák és egzisztenciális adottságok nincsenek kezdetől összekapcsolva a vallásos neveléssel, és így a neveltek nem tudnak a vallás és saját életük között kapcsolatot teremteni.

Ugyanakkor az is nyilvánvalóvá vált, hogy a Kett-pedagógia bejárando út a tanár számára is: annyiban lesz sikeres szakmailag, amennyiben a Kett-pedagógia révén képes emberileg újra fölfedezni magát, örülni a saját és embertársa létének, és arra rácsodálkozni, megérezni annak ajándék jellegét, majd továbbajándékozni azt, amit megélt.

A képzést szép és spontán közösségformálódás kísérte. Öröm volt látni azt, ahogyan személyes kapcsolatok születnek, erősödnek, a legkülönbözőbb helyekről érkező emberek meg- vagy újra megismerik egymást. A Kett-pedagógia közösséget is teremt, s remélhetőleg ez lesz egyik legfőbb hozadéka: a hitoktatók közötti közösség kialakulása és megerősödése. A hangulatos esték, a gyönyörű környezet, az ebéd és esti szünetek ezt a célt is szolgálták.

A képzés végén megkérdeztük a résztvevőket benyomásaikról. Egy csokorra való gyűjtöttünk össze ezekből a kedves olvasó számára:

Milyen megdöbbenésből vállalkoztál a két és fél éves Kett-kurzus elvégzésére?

■ „Elavultak a módszereink, változtatni kell, ha eredményt akarunk elérni.”

„Számomra a módszer a megújulást hozta el a katekézisben. Néhány foglalkozást tartottam odahaza a hittanos csoportjaimban, és láttam, mekkora hatással van a gyerekekre, milyen mély gondolatokat hoz elő belőlük.”

Milyen elvárásaid voltak a képzéssel szemben?

■ „A képzés teljes egészében egy flow-élmény. Nem is elvárásokkal érkeztem, sokkal inkább áramolni, felvenni a fonalat.”

Milyen benyomásokat szerezteél az első hét után?

■ „Rengeteg pozitív élmény ért. Sok mindent megértettem, megláttam ezen a héten. Sokat finomodott az érzékelésem a másik személyre, és jó volt megélni azt, ahogyan közösséggé váltunk.”

„Nagyon kellemes volt ez a néhány nap. Az emberi kapcsolatokról beszélünk, és ezt a gyakorlatban is megéltém.”

„Rájöttem, hogy eddigi Kett-foglalkozásaim nyomokban, elvéve tartalmazták a Kett-módszer elemeit.”

„Ez egy részleteiben, koncepciójában kidolgozott módszer. Megerősítette bennem a kérdezni bátorító embert azon út elején, amely nem a megérkezettséget, hanem a lehetőségek bőséges, kiaknázásra váró tárházát kínálja fel.”

Mi érintett meg a leginkább? Szerinted melyek voltak a program erős pontjai?

■ „Az esti történetek érintettek meg a leginkább. Volt több apróbb gesztus, ami szintén hordozott számomra üzenetet, vagy belülről rakott helyre, tisztított és indított módon formált.”

„Visszavezetett önmagamba és segített újra felfedezni azt, hogy a csoda bennem van, lényem legmélyén hordozom.”

„Az, hogy minden társas interakciónak az alapja az Én, aki ha megtapasztalja az Én és Te között oda-vissza ható személyes örömet, kinyílik a világ felé azzal az üzenettel, hogy az élet minden nehézsége mellett szép, élni, együtt lenni jó. A program, a módszer ennek kifejezésére kínál nagyon hangsúlyosan metodikát.”

Miként látod hasznosíthatónak a most tanultakat?

■ „A foglalkozásaimat még tudatosabban tervezem. Sok új ötletet kaptam. Gazdagodott egy-egy »kötelező elem« megjelenési módja és a hozzá kapcsolódó eszköztár. Letisztultak bennem kérdések.”

„Hacsak elemeiben is, eszköztárát alapul véve, felelősséggel a módszer didaktikai hitelessége iránt, a csoportokkal (sérültekkel és családjaikkal) való munkám során igen adaptálhatónak találok.”

„A nyári evangelizációs napok keretén belül használom a legközelebb a módszert. Kaptam néhány jó ötletet a bibliai történetek bevezetéséhez és a kapcsolatok megerősítéséhez. Az iskolai órát is színesítem majd a Kett-képzésen tanultakkal.”

Mennyiben teljesültek elvárásaid?

■ „Amiért jöttem, teljes egészében megvalósult. Hálás vagyok a képzőknek mindazokért a hatásokért, amelyek itt értek.”

„Naponta gazdagodtam, kaptam valami jót, amit továbbadhatok. Tetszik, hogy az érzéseket, a kapcsolatokat állítja középpontba ez a pedagógia, és az értelem az érzelmek útján válik érintetté. Köszönöm, hogy részese lehetek ennek a csodának.”

„Elvárásaim teljes mértékben megvalósultak. A képzők óriási tapasztalattal, tudással rendelkeztek, a szervezés tökéletes, a csapat pedig szenzációs volt.”

„Elvárásom felülien...”

| KÉRDEZETT: OZSVÁTH JUDIT |